

Yhteenveto

Kolmella vähemmistöllä, jotka puhuvat vähemmistökieliä suomi, meänkieli sekä saame, on erityisoikeuksia ja vahvistettu suoja nimetyillä hallintoalueilla. Niillä on muun muassa oikeus paikkaan esikoulutoiminnassa, jossa koko toiminta tai osa siitä tapahtuu vähemmistökielillä.

Skolinspektionen (Koulutarkastusvirasto) on suorittanut kohdennettua valvontaa ja tarkastanut, täyttävätkö hallintoalueisiin kuuluvat kunnat lain vaatimukset. Tiedottavatko kunnat kansallisille vähemmistöille oikeudesta esikoulupaikkaan? Tarjoavatko kunnat paikan sellaisessa toiminnassa, jossa koko toiminta tai osia siitä tapahtuu vähemmistökielillä suomi, meänkieli tai saame? Valvonta on sen lisäksi tarkastanut, ovatko kunnat selvittäneet mitä tarpeita vähemmistökielillä toteutettuun esikoulutoimintaan on olemassa ja onko kunnilla mahdollisuus kommunikoida huoltajien kanssa, jos he sitä pyytävät, vähemmistökielillä.

Tarkastus suoritettiin keväällä 2011 ja se käsittää kaikki neljäkymmentäseitsemän kuntaa, jotka kuuluvat vähemmistökielten, jonkin kolmesta vähemmistökielestä, hallintoalueisiin. Ensisijaisena tarkoituksena on ollut valvoa, tarjoavatko kunnan paikan esikoulussa, jossa koko toiminta tai osa siitä tapahtuu suomeksi, meänkielellä tai saameksi. Jokainen tarkastettu kunta on saanut päätöksen.

Useampi kuin neljä kymmenestä kunnasta ei ole tehnyt tarvekartoitusta

Valvonta osoittaa, että lähes puolet tarkastuksen piiriin kuuluneista kunnista ei koululain vaatimuksista huolimatta ole tehnyt tarvekartoitusta. Ne eivät myöskään ole kohtuullisessa määrin ottaneet huomioon huoltajien toivomuksia toimintamuodosta.

Lähes neljä kymmenestä kunnasta ei tiedota kansallisille vähemmistöille

Monet kunnat eivät sitä paitsi täytä vähemmistölain vaatimuksia koskien tiedottamista kansallisille vähemmistöille siitä, että heidän oikeutensa on saada esikoulutoiminnan tarpeensa tyydytetyksi omalla kielellään.

Useampi kuin joka neljäs kunta ei tarjoa esikoulutoimintaa vähemmistökielillä

Useampi kuin joka neljäs kunta ei valvontahetkellä tarjonnut lapselle paikkaa esikoulutoiminnassa, jossa koko toiminta tai osa siitä tapahtuu jollain vähemmistökielellä. Vähemmistölain mukaisesti kuntien velvollisuus on tarjota sellaista toimintaa, jos sille on kysyntää.